

VOC Impak

Enkele sleutel projekte

Lede is welkom om gemotiveerde voorstelle vir goeie, nuttige kort- oflangtermyn bewarings- en opvoedkundige projekte te maak, mits hulle bereid is om die leiding te neem om dit tot uitvoer te bring. As die voorstel aanvaar word, kan hulle op ons ander se hulp staatmaak.

2002

VOC-simposium

Projek 2002 het van stapel geloop. Voor die einde van die jaar (waarskynlik in November) gaan ons Stigting die internasionale simposium in die Kasteel de Goede Hoop aanbied, waar VOC- entoesiaste gaan praat oor wat wereldwyd onderneem kan word om de loffelijke Compagnie se 400ste verjaardag te herdenk en sy nalatenskap te bewaar. Dit is moontlik gemaak deur die ondersteuning van ambassadeur Dirkse (Ambassadeur: Buitelandse Kulturele Hulpverlening) van die Nederlandse Departement Buitelandse Sake, en Konsul H Molenaar van die Nederlandse Konsulaat-Generaal.

Poshouer Deneys

Wat betref die verplasing van poshouer Deneys se grafsteen na 'n meer aangename en opsigtelike posisie ('n projek waaraan drie van ons lede al meer as drie jaar werk) het ons goeie nuus om bekend te maak. Ons het die steun verwerf van Raadslid N Holderness van die Suid-Skiereilandse Munisipaliteit, die Simonstadse Historiese Vereniging, die Simonstadse Museum en die SA Vloot. Ons hoop om oor 'n paar maande 'n klein onthullingsplegtigheid in Simonstad te hê, met 'n trompet, die VOC-vlag en die media. Net vir bewaring reklame en toerisme.

Filatellie

Ons het aansoek by die Poswese se Filatelliediens gedoen om in 2002 'n paar mooi seëls uit te reik.

Kanonne

Kdr G de Vries het 'n sesponder VOC-kanon aan ons Stigting geskenk.

Noch voor anker leggende

Drie projekte vir 2002 wat ons aan die Kaapse Stadsbestuur voorgelê het, het nog nie verder gevorder nie. Die voorstelle is (1) om sommige strate wat tans na politici en stadsraadslede genoem is te hernoem na Koina-groepe en Koina-leiers uit die VOC-tyd (2) n Slawe-gedenkteken (3) n Woltemade gedenkteken

2003

VOC-Publikasies

Lid De Wet stel 'n bronnelys van VOC - publikasies in SA as projek voor. Algemeen aanvaar by 2003 se AJV.

2005

Memory of the World

Op 6 April 2005 was komiteelede die gaste van die Kaapse Argief waar 'n spesiale muurplaat onthul is om UNESCO se toekenning van 'Memory of the World' - status aan die VOC dokumente wat daar geberg word, te vier. Die datum vir die geleentheid is goed gekies, en eksal die persoon wat daarvoor verantwoordelik is, altyd dankbaar bly. By dieselfde okkasie het ek aankonsul E Berends-Verguns, die Nederlandse konsul-generaal, genoem dat soortgelyke en baie kosbare VO –dokumente ook op ander plekke buite die Argief bewaar word (byv. die Aktekantoor, Kaapstad) waar dit nie na status of waarde behandel word nie. Ek het die hoop uitgespreek dat die beveiliging vandie dokumente aandag sal geniet, en die gesprek opgevolg met 'n brief. By 'n vergadering van die bestuur op 22 Junie het die Komitee besluit om die beskerming van bogenoemde VOC- dokumente buite die Kaapse Argief te ondersoek en te bevorder.

2006

Fokus vir 2006

Die take vir 2006 is (a) 'n Monument vir Wolraad Woltemade, (b) Die boek Geskiedenis van die VOC in Suid-Afrika, (c) Beskerming van VOC-dokumente buite die Kaapse Argief en straatname

Straatname

Op uitnodiging van die Kaapstadse Stadsraad om veranderings aan bestaande straatname voor testel, het die Uitvoerende Komitee voorgestel dat die name van twee bekende landmerke uit die Kompanjietydweer op die kaart geplaas word. Die een is Fort Amsterdam Straat (i.p.v. Portweg, net buite die Waterfront) en die ander Fort Knokke Straat (i.p.v. Selwynweg, in Woodstock.)

Kontak met die Chainouqua Stam

Die Uitvoerende Komitee het vroeër vanjaar (op uitnodiging van die Provinsie) voorgestel dat die naam van die Rockview Dam in die berge naby Grabouw verander word na Chainouqua Dam. Die Munisipaliteit Theewaterskloof was die voorstel goedgesind maar 'n finale besluit moes nog geneem word. Intussen is ons in dié verband deur die Raad van die Chainouqua Stamgenooi tot samesprekings. 'n Afvaardiging van ons Uitvoerende Komitee het met die betrokke dames en here op Caledon vergader. Hulle verkies dat die naam Kaptein Dorha Dam sal wees en het ons steun daarvoor gevra. Ons gevoel was dat die saak hulle nouer raak as ons en het ons deur hulle motivering laat lei. Intussen verneem ons van die Provinsie se

Departement Kultuursake dat persoonsname (soos in die geval, Kaptein Dorha) ongewens is. Nuwe VOC publikasie: Die voordragte wat in Desember 2006 by die VOC-konferensie by die Universiteit van Kaapstad gelewer is, is verlede jaar gepubliseer as N. Worden (ed.): *Contingent Lives. In Social Identity and Material Culture in the VOC World* toneel van 'n demokratiese opstand teen 'n onderdrukkende regering was.

2008

Chavonnes Battery Museum

Op 16 Februarie is die Chavonnes Battery Museum in die Kaapse Waterfront oorverdowend heropen op inisiatief van Willem Steenkamp, die nuwe curator. Willem het 'n middeleeuse seën uitgespreek, brood is gebreek, jenever is geklink en swaargeskut en kleingewere het uit alle rigtings gedreun. Die Waterfront was blou van rook geskiet en toeriste met skuldige gewetes het in alle rigtings gevlug. Ewe mooi om te sien was aldie deelnemers in kleurryke 18de eeuse kostuums en driepunt-hoede, Willem is een van ons lede.

Die VOC in SA

Die Komitee het die publikasie van die boek *Die VOC in SA* goedgekeur en die projek is dadelik van stapel laat loop. Ons akademiese komitee, Con de Wet en Jan Visagie, het omtrent twintig historici genader om elkeen 'n hoofstuk by te dra. Dit is 'n moeilike en ingewikkelde taak, maar al die skrywers (ou, ervare hande met jong, vars harte) is terug Argief toe vervul van geloof en entoesiasme. Die boek sal hopelik agtien maande van nou af verskyn

Battery Amsterdam

Die V&A Waterfront beplan, na verneem word, om 'n gebou op te rig op die terrein van die ou petroltenk-plaas, direk onder die Kompanjie se Battery Amsterdam. 'n Gemotiveerde versoek om die bewaring van alles wat met die Battery in verband staan is gestuur aan die bewaringsargitek dr N Bauman wat die projek hanteer. Die S.A. Militêre Geskiedenisvereniging het 'n soortgelyke brief gestuur.

2009

Plasing van ons gedenksteen by Suurbraak

Twee komiteelede het op die terrein van die VOC-buitepos Rietvalleij aan de Buffelsjagtrivier gaan kyk na die plek wat die eienaar aan ons toegewys het. Dit is 'n pragtige plek by 'n natuurlike vleiland, met die Sonderendrivierberg in die agtergrond. Die kontrakteur wat die rots daarheen gaan verskuif, het beloof dat dit binnekort gebeur. As alles gereed is, gaan ons daarheen vir 'n onthulling en 'n paar artikels en foto's in die koerant.

Hernoeming van Rockview dam

Geen besware daarteen is by die Grabouw Munisipaliteitingedien nie (ons 'openbare deelname' aksie was dus suksesvol.) Die Grabouw-wykskomitee van die Theewaterskloof Munisipaliteit

was ook goedgesind. Die saak verskyn op die Uitvoerende Burgermeesterskomitee se agenda vir 19 Mei, en as dit daar goedgekeur word sal dit op die agenda van die Theewaterskloof Munisipaliteit se raadsvergadering op 26 Mei wees. As ons op 26 Mei suksesvol is, gaan die besluit na die Wes-Kaap Geografiese Name Komitee, en van hulle af na die Nasionale Plekname Komitee vir die finale tjiap: 'n waardige gedenkteken vir die eerste VOC-Koina oorlog, die een om beheer van die Liesbeeckvallei. Die doel is opvoedkundig: sodat ons nie vergeet nie

Replika VOC-baken, Geelbeksfontein.

Die oorspronklike steen van Robbeneiland-lei is aanverweer. Dit is amper 220 jaar bogronds en tyd dat dit onderdak bewaar word. Die bestuur het aan die terreineienaar (S.A.N. Parkeraad) daarvoor geskryf. Ons wag op reaksie

Die VOC in Suidelike-Afrika.

Die redakteurs het al vyf voltooid hoofstukke vir ons spogstuk ontvang, en dertien skrywers is nog besig. Hulle het lank gesoek na bekwame skrywers vir hoofstukke t.o.v. die Koina, die Onderwys en Kerkgeskiedenis, maar al daardie take het noubase. Ons mik steeds na publikasie aan die einde van die jaar.